

Register účtovných zázvierok

V Bratislave, 25. 6.2024

Vec:

Výročná správa za rok 2023 – predloženie

V prílohe Vám zasielame výročnú správu a výkazy za rok 2023 neziskovej organizácie s názvom Raná starostlivosť, n. o. so sídlom Tbiliská 7711/6, 831 06 Bratislava- Rača.

Zuzana Jankovská
štatutárna zástupkyňa

Kontakt: t. č. 0908 626 001

email: krchnava@ranastarostlivost.sk

• ÚSMEV OD OKA K OKU •

**CENTRUM
VČASNEJ
INTERVENCIE**

pre rodiny s deťmi
so zrakovým
a viacnásobným
znevýhodnením

Výročná správa za rok 2023

ÚVOD

Nezisková organizácia Raná starostlivosť, n. o., so sídlom Tbiliská 7711/6, 831 06 Bratislava-Rača, vznikla dňa 23. 04. 2004 a bola zaregistrovaná Krajským úradom v Prešove pod registračným číslom OVVS-74/2004-NO.

Predmetom činnosti neziskovej organizácie je poskytovanie všeobecne prospešných služieb:

- Tvorba, rozvoj, ochrana, obnova a prezentácia duchovných a kultúrnych hodnôt.
- Výskum, vývoj, vedecko-technické služby a informačné služby.
- Poskytovanie sociálnej pomoci a humanitárnej starostlivosti a to najmä služby deťom so zrakovým a viacnásobným znevýhodnením alebo ohrozením vo vývine a taktiež všetkým, ktorí sa podieľajú na tejto starostlivosti.

Podľa zákona o sociálnych službách je predmetom našej činnosti poskytovanie služby včasnej intervencie. Služba včasnej intervencie sa poskytuje dieťaťu do siedmich rokov jeho veku, ak je jeho vývoj ohrozený z dôvodu zdravotného postihnutia a rodine tohto dieťaťa.

Poskytuje sa:

- špecializované sociálne poradenstvo,
- sociálna rehabilitácia,

Vykonáva:

- stimulácia komplexného vývoja dieťaťa so zdravotným postihnutím,
- preventívna aktivita,
- komunitná rehabilitácia.

Služba sa vykonáva ambulantnou sociálnou službou a terénnou formou a prostredníctvom telekomunikačných technológií a je pre prijímateľa bezplatná.

NAŠA VÍZIA: „Každá rodina, do ktorej sa narodí dieťa so zrakovým a viacnásobným znevýhodnením, dostane včas pomoc a podporu, ak má o ňu záujem. “

NAŠE POSLANIE: „Prispievať k zvyšovaniu kvality života rodín s deťmi so zrakovým a viacnásobným znevýhodnením.“

SPRÁVNA RADA

Andrea Ladecká, predseda

Silvia Kušnírová

Miroslava Ďurajková

Ján Uriga

Paulína Samčíková

DOZORNÁ RADA

Zuzana Zemanová, predseda do mája 2023

Želmíra Ľosová – od mája 2023

Eva Fedorová

Anna Trnková – predseda od mája 2023

ODBORNÝ TÍM

Zuzana Jankovská, sociálny pracovník, riaditeľ

Andrea Ladecká, psychológ

Miroslava Ďurajková, špeciálny pedagóg
Laura Stohlová, špeciálny pedagóg – tyflopéd
Adriana Dedinská, špeciálny pedagóg
Halka Tytykalová, špeciálny pedagóg – tyflopéd
Otília Čechová, psychológ
Eva Mošovská, fyzioterapeut
Valeria Krupová, fyzioterapeut
Jana Križanová – logopéd
Marián Czére – psychológ
Mária Strížová – psychológ
Adela Šujanská – špeciálny pedagóg - tyflopéd

1. PREHĽAD ČINNOSTÍ VYKONÁVANÝCH V KALENDÁRNOM ROKU 2023

1.1. Sprevádzanie rodín s deťmi so zrakovým a viacnásobným znevýhodnením

Rok 2023 bol pre rodiny v našom sprevádzaní a pre nás znamením návratu do rytmu pred pandemiou. Počas roka nás o poskytnutie služby včasnej intervencie požiadalo 39 rodín z Bratislavského a Trnavského samosprávneho kraja. Všetkým žiadostiam sme vyhoveľi. Opakovane nás kontaktovali aj rodiny z iných samosprávnych krajov, prevažne z Nitranskeho samosprávneho kraja, ktoré vychovávajú dieťaťko so závažným zrakovým alebo viacnásobným znevýhodnením a nevedeli nájsť podporu vo svojej situácii. Týmto rodinám žiaľ nevieme poskytnúť pravidelné sprevádzanie. Aby však nezostali bez podpory, sieťujeme ich na centrá včasnej intervencie v ich kraji. Keďže naša špecializácia je jedinečná, v prípade problémov so zrakom poskytujeme rodinám mimo naše spádové územie jednorazové konzultácie k zraku, funkčné posúdenie zraku s odporúčaniami, ktoré môžu priniesť k iným odborníkom, s ktorými spolupracujú a ktoré môžu využiť doma. Rovnako spolupracujeme s inými odborníkmi, napríklad aj centrami včasnej intervencie a konzultujeme zrakové problémy detí, ktorým poskytujú službu.

V tomto roku sme sa po rokoch pandémie rozhodli zorganizovať letný pobyt pre rodiny. Naším cieľom bolo najmä vytvoriť priestor na vzájomné zdieľanie, spoznávanie sa, vymieňanie skúseností. Rodiny si potrebujú nájsť priateľov s podobnou životnou situáciou. Pripravili sme preto aj niekoľko opekačiek, či piknikov, tvorivé dielničky pri príležitosti veľkonočných a vianočných sviatkov. Skupinové aktivity sme organizovali tak, aby

sa ich mohli zúčastniť rodiny z oboch krajov, v ktorých pracujeme, bratislavskom, aj trnavskom.

V tomto roku sme čelili aj novej výzve, výmene členov tímu. Po mnohých rokoch spolupráce s neziskovou organizáciou sa rozhodli v septembri pre zmenu práce naše milé kolegyne a členky Správnej rady – Andrejka Ladecká a Mirka Ďurajková. Bola to pre nás nepochybne veľká strata. Namiesto nich sme v tíme privítali troch nových kolegov – Majku Strížovú, Adelu Šujanskú a Mariána Czéreho. Hľadali sme ich niekoľko mesiacov a tešíme sa, že sme vybrali dobre. Čakalo ich obdobie intenzívneho školenia sa, ktoré vlastne ešte stále trvá. Stabilný, dobre odborne podkutý

tím, to je pre našu službu neustála výzva. Služba včasnej intervencie je veľmi dynamická, každá rodina má svoje špecifiká, potreby, iné prostredie, v ktorom žije, každé dieťa je iné, hoci má aj podobnú diagnózu. Pre poradcov a spolupracujúci tím to znamená potrebu vzdelávať sa v mnohých oblastiach, posilňovať svoje komunikačné, či facilitačné schopnosti. Práca poradcu si tiež vyžaduje veľkú dávku samostatnosti a zároveň schopnosti a otvorenosti spolupracovať s tímom kolegov, či ďalšími inštitúciami. Uvedomujeme si tieto aspekty. V našej organizácii preto dlhodobo podporujeme zamestnancov tým, že im zabezpečujeme kvalitné odborné externé, ale aj interné vzdelávanie. Je pre nás dôležité zlepšovať kvalitu našej práce. Preto študujeme trendy zo zahraničia, kde má včasná intervencia dlhoročnú tradíciu. Neustále prehodnocujeme metodiku našej práce a testujeme ju v praxi. Počas tohto roka sme sa začali opäť venovať metodike úvodných častí spolupráce s rodinou – mapovaniu potrieb dieťaťa a rodiny, ktoré má vyústiť do tvorby individuálneho plánu pre rodinu. Plánujeme sa tomuto procesu venovať aj v budúcom kalendárnom roku. Jednou z metód, ktorá sa nám javí ako veľmi efektívna, je rozhovor o rutinách. Preto sa veľmi tešíme, že dvaja naši noví kolegovia sa mohli vyškoliť na vedenie rozhovoru od odborníkov z Austrálie.

V našej práci je veľmi dôležitá spolupráca v tíme – multidisciplinárna spolupráca v prospech dieťaťa a jeho rodiny. Väčšinu týždňa sme „rozlietani v teréne“, no naša potreba zdieľať informácie o rodinách a radiť sa s ostatnými členmi tímu je obrovská. Zdieľaniu o situácii rodín, novým nápadom, pohľadom, venujeme pravidelne pondelkové konzílium. Mávame rôzne druhy konzílií. Na úvod spolupráce s rodinou robíme konzílium informačné, kde zhrnieme všetky informácie o rodine a dieťatku, ktoré sme získali na prvom anamnestickom stretnutí v rodine. Na prvej návšteve naša zraková terapeutka robí aj funkčné posúdenie zraku, ktoré je podkladom pre nás do ďalšej práce s rodinou. Mávame aj konzíliá plánovacie, kde prechádzame so širším tímom individuálny plán rodiny, najmä stratégie na naplnenie jednotlivých cieľov definovaných v pláne. V pondelok sa venujeme aj organizačným veciam, plánovaniu aktivít pre rodiny, ktoré si vyžaduje tímové rozhodnutia, či rozdelenie úloh. Jeden pondelok v mesiaci venujeme odbornému internému vzdelávaniu. Využívame aj silu našich skúseností pre vzájomné obohatenie. Raz mesačne niektorá z členiek tímu pripraví odbornú prezentáciu pre ostatné kolegyne. Takto neustále odborne rastieme a vzdelávame sa.

V rámci našej špecializácie na zrak sme sa v roku 2023 venovali viacerým dôležitým aktivitám. Pokračovali sme v organizovaní „hmatovej herničky“ pre nevidiace deti, ktoré sa pripravovali na začlenenie do predprimárneho vzdelávania. Tešíme sa spolupráci s materským centrom Úsmev v Piešťanoch, ktoré nám poskytuje na túto aktivitu priestory svojej herne. Aktuálne máme v sprevádzaní viacero nevidiacich detí z regiónu Trnavského samosprávneho kraja, pre ktoré je veľkou pomocou, že za hmatovou herničkou nemusia cestovať do Bratislavy. Program bol zameraný najmä na aktívne spoznávanie okolitého sveta hmatom, sluchom a ďalšími zmyslami. A tiež na priestorovú orientáciu, samostatný pohyb a iné činnosti, ktoré podporujú aktívne zapojenie a samostatnosť dieťaťa. Naše hlavné ciele sú:

- Umožniť deťom rozšíriť svoj životný priestor, zvládnuť prechod medzi životom doma a v MŠ.

- Vytvoriť bezpečné prostredie, kde sa dieťa nebude báť skúmať okolie; priestor pre interakciu, poznávanie, nenásilné odpútanie dieťaťa od rodičov, socializáciu.
- Aplikovať špeciálne poznatky na podporu dieťaťa a rodiny, dať tomu potrebný čas.
- Vytvoriť program adaptačných stretnutí, vhodný aj pre iné rodiny.
- Umožniť stretávanie sa detí s podobným znevýhodnením.

Stále viac skloňovanou je aj téma inklúzie. Legislatívne zmeny otvárajú „naším“ deťom dvere do bežných materských škôl v mieste svojho trvalého bydliska. Stále viac rodičov chce svojim deťom dopriať skúsenosť, ktorá je pre ne nádychom inkluzívneho života. A nielen pre dieťa, ale pre celú jeho rodinu. Bohužiaľ situácia v praxi je stále nie veľmi optimistická. Zmeny zákonov neznamenajú automaticky aj zmeny v pohľade spoločnosti na „inakosť“ a na potreby detí so zdravotným znevýhodnením a ich rodiny. Opakovane narážame na systémové problémy. Stretávame sa s mnohými negatívnymi skúsenosťami rodičov pri snahe o začlenenie svojho dieťaťa do kolektívu bežnej materskej, či neskôr aj základnej školy. Tieto skúsenosti sú ďalšou ranou pre rodiny, ktoré si ich už zažili dosť. Opakovane riešime situácie, kedy materské školy odmietajú prijať deti, ktoré potrebujú zvýšenú podporu, napriek tomu, že je to ich povinnosť. Alebo v rámci adaptačného pobytu dieťaťa v MŠ rodine oznámia, že musí materskú školu opustiť. Rozumieme, že situácia je zložitejšia. Pedagógovia sú preťažení, nemajú potrebné vedomosti, detí je veľa, peňazí je málo, získať financie na asistenta učiteľa je veľmi náročné. Napriek tomu je našou snahou, aby každé

dieťa, ktoré o to stojí, dostalo možnosť vzdelávať sa a navštevovať materskú alebo základnú školu tam, kde žije, so svojimi rovesníkmi. Tešíme sa každému pozitívnemu príkladu v praxi, každej novej spolupráci. Tešíme sa, že zažívame aj pozitívne skúsenosti, kedy spoločne s pedagógmi hľadáme možnosti a nie prekážky. Takto sa nám podarilo integrovať v Bratislave dve nevidiace deti. Už niekoľko rokov intenzívne spolupracujeme s materskou školou Pekná cestička a Ako doma. Vždy sa tešíme, keď môžeme byť podporou nielen pre rodinu, ale aj pre pedagógov, či iných odborníkov, ktorí s dieťaťom pracujú.

K ďalším aktivitám, ktoré vnímame ako podporu zapojenia detí do spoločnosti patrí aj náš niekoľkokročný projekt „škôločka“, ktorý je v rodinách veľmi úspešný. Každý štvrtok sa v nej stretávajú deti, ktoré ešte nenavštevujú materskú školu, aby získali skúsenosť trávenia času bez mamy, v malom kolektíve detí. Od jesene sme pre veľký záujem vytvorili dve skupiny detí, v jednej z nich boli deti s prejavmi pervazívnej vývinovej poruchy, ktoré potrebujú trochu iný prístup. Škôločka je pre ne častokrát prvá skúsenosť aktivít s inými dospelými a inými deťmi. Veľmi sa tešíme, že sa nám darí socializovať aj tieto deti a pripravovať ich na trochu úspešnejší štart vzdelávania.

V praxi stále viac cítime, že chýba prepojenie spolupráce medzi organizáciami a inštitúciami, ktoré pracujú s dieťaťom. Problematické sa nám javí, že pred ukončením spolupráce z dôvodu veku dieťaťa nemáme kam rodinu sieťovať. Poradenský systém funguje v teréne, v školách, len veľmi obmedzene. Poradne narážajú na nedostatok financií, malé kapacity, preťaženosť. Neumožňujú im to podporiť rodinu a školu, v ktorej sa dieťa vzdeláva v dostatočnej miere. V tejto téme vyvíjame viaceré aktivity. Bližšie sa o nich zmienime v časti 1.5.

1.1.1 Sprevádzanie rodín v Bratislavskom samosprávnom kraji

V Bratislavskom samosprávnom kraji v roku 2023 rodiny sprevádzali poradkyne včasnej intervencie - Mgr. Laura Stohlová, Mgr. Haľka Tytykalová, Mgr. Adriana Dedinská, Mgr. Miroslava Ďurajková, Mgr. Andrea Ladecká. Od septembra sme privítali nových členov tímu, Mgr. Máriu Strížovú, Mgr. Adelu Šujanskú a Mgr. Mariána Czéreho. Sociálne poradenstvo pre rodiny vykonávala Mgr. Zuzana Jankovská, ktorá tím aj riadi. Mgr. Otília Čechová sa venovala najmä konzultáciám pre rodiny s nevidiacimi deťmi. Skúsené fyzioterapeutky Mgr. Eva Mošovská a Mgr. Valeria Krupová poskytovali konzultácie rodinám v oblasti ich motorického vývinu. Podpore jedenia, vývinu reči a komunikácie sa venovala logopedička Mgr. Jana Križanová. V našej práci sme kladli a kladieme dôraz na podporu vývinu dieťaťa cez bežné denné rutiny, teda činnosti, ktoré spolu s rodinou vykonávajú opakovane každý deň – kŕmenie, hygiena, hra a pod.

Raná starostlivosť, n. o., uzatvorila s Bratislavským samosprávnym krajom vo februári 2023 Zmluvu o poskytovaní finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby v rozsahu najmenej 1440 hodín štvrťročne s finančným príspevkom vo výške 90 892,80 €/rok. Na základe preukázaných ekonomicky oprávnených nákladov za poskytovanie služby v roku 2022 sme v apríli 2023 uzavreli Dodatok č. 1 k uvedenej Zmluve, v ktorom sa zvýšil finančný príspevok na 94 348,80 €/rok. Navýšenie počtu hodín služby včasnej intervencie nám pomohlo pokryť zvýšený záujem o poskytnutie služby v tomto samosprávnom kraji. V decembri sme samosprávnemu kraju vrátili sumu 1708,71 €, ktoré sme v tomto kalendárnom roku nepoužili.

Finančný príspevok BSK sme v roku 2023 použili v zmysle platnej zmluvy najmä na mzdové náklady, odvody do poisťovní, stravné pre zamestnancov, Internet, účtovné a iné služby a režijné náklady v spojitosti s ich činnosťou. Ostatné náklady nevyhnutné na prevádzku centra včasnej intervencie boli hradené z prostriedkov RS. Pre rodiny je služba včasnej intervencie bezplatná. V roku 2023 sme poskytovali službu včasnej intervencie 119 rodinám s trvalým bydliskom v Bratislavskom samosprávnom kraji. Celkový počet hodín práce s rodinami, ktoré sme hradili z príspevku zo samosprávneho kraja, bol 6735 hodín, teda priemerne 561 hodín mesačne. Celkové ekonomicky oprávnené náklady na službu včasnej intervencie vykonanú pre rodiny z Bratislavského samosprávneho kraja boli v roku 2023 – 110 019 €. Znamená to, že BSK hradil 81 % nákladov na službu. 19 % práce s rodinou RS financovala z iných zdrojov, najmä dvoch percent a sponzorských darov, či grantov. Bratislavskému samosprávnemu kraju ďakujeme za dlhodobú stabilnú podporu našej organizácie, vďaka ktorej môžeme poskytovať v duchu našej vízie službu včasnej intervencie zatiaľ každej rodine, ktorá o ňu prejaví záujem. Znamená to, že sme ani v roku 2023 neodmietli žiadnu žiadosť o službu, pokiaľ rodina splnila zákonné podmienky na jej poskytovanie.

Pred Vianocami nás v centre včasnej intervencie navštívila riaditeľka odboru sociálnych vecí Bratislavský kraj pani Marica Šíková s vianočným vinšom. Ďakujeme za milé prekvapenie aj za dlhoročnú podporu našej činnosti Bratislavským samosprávnym krajom.

1.1.2 Sprevádzanie rodín v Trnavskom samosprávnom kraji

V Trnavskom samosprávnom kraji sprevádzala rodiny v roku 2023 Mgr. Miroslava Ďurajková, Mgr. Adriana Dedinská, spolu so psychologičkou Mgr. Andreou Ladeckou, ktorá sa venovala aj metodickým činnostiam. Od septembra odchádzajúce kolegyne nahradili Mgr. Adela Šujanská a Mgr. Marián Czére. Pre rodiny v tomto kraji poskytujú služby aj ďalší členovia tímu v odbornom zložení – riaditeľka a sociálna pracovníčka Mgr. Zuzana Jankovská, psychologička a konzultantka pre nevidiace deti Mgr. Otilia Čechová, zrková terapeutka a tyflopédka Mgr. Laura Stohlová, skúsená fyzioterapeutka Mgr. Eva Mošovská, tyflopédka so zameraním na centrálnu poruchu zraku Mgr. Halka Tytykalová, fyzioterapeutka Mgr. Valeria Krupová a veľmi sa tešíme, že naše odborné rady doplnila aj logopedička Mgr. Jana Križanová. Janka je veľkým prínosom v témach ako jedenie, rozvoj komunikácie, ktoré sú pre rodičov často veľmi naliehavé.

Raná starostlivosť uzavrela s **Trnavským samosprávnym krajom** v roku 2023 Zmluvu o poskytovaní finančného príspevku na prevádzku s finančným príspevkom vo výške 86 400 € na 5760 hodín poskytovania služby včasnej intervencie terénou formou. Dodatkom bola na základe ekonomicky oprávnených nákladov suma príspevku upravená na 92 160 €. Z tohto príspevku sme nevyužili sumu 703,56 €, ktorú sme vrátili na účet Trnavského samosprávneho kraja na konci kalendárneho roka. Pomohol nám zabezpečiť kvalitnú službu včasnej intervencie pre rodiny, ktoré žijú v tomto kraji a prejavili záujem o sprevádzanie našou organizáciou.

Ku koncu roka 2023 sme evidovali 53 rodín s deťmi so zrkovým a viacnásobným znevýhodnením. V tomto samosprávnom kraji sprevádzame prevažne rodiny s kombinovaným zdravotným znevýhodnením, ktoré si vyžadujú intenzívnejšie zapojenie odborného tímu a podporu. Viaceré sú z odľahlých častí kraja, nie je výnimkou, že cestujeme do obcí v okolí Hlohovca, Piešťan, či na myjavské kopanice. Celkový počet hodín práce

s rodinami, ktoré sme hradili z príspevku zo samosprávneho kraja, bol 6355,4 hodín. Celkové ekonomicky oprávnené náklady na službu včasnej intervencie vykonanú pre rodiny z Trnavského samosprávneho kraja boli v roku 2023 – 107 368 €. Znamená to, že TTSK hradil približne 85 % nákladov na službu. 15 % práce s rodinou RS financovala z iných zdrojov, najmä z projektovej činnosti, darov a príspevkov z 2 % z dane fyzických a právnických osôb. Sme veľmi radi, že vďaka podpore Trnavského samosprávneho kraja vieme vyhovieť žiadosti každej rodiny, ktorá nás o službu požiada.

Za veľmi cennú považujeme spoluprácu s centrami pre deti a rodinu v tomto samosprávnom kraji. Vážime si možnosť sprevádzať aj deti so závažnými zdravotnými problémami, ktoré žijú v CDR Piešťany. Domovom týchto detí je inštitúcia a ich podporou sú jej zamestnanci. Aj oni potrebujú pomoc v podpore vývinu týchto detičiek. Vážime si, že napriek tomu, že naozaj majú plné ruky práce, hľadajú cesty kvalitnejšej podpory vývinu týchto detičiek a starostlivosti pre deti, ktoré našli domov v ich náručí.

Naše centrum včasnej intervencie je kvôli nášmu sídlu stále viac spájané s prácou pre Bratislavský samosprávny kraj. V trnavskom však žije mnoho rodín, ktoré potrebujú našu podporu a našim cieľom je, aby sa o tejto možnosti dozvedeli včas. Opakovane sa nám stáva, že sa na nás obracajú rodiny, ktoré majú už staršie dieťaťko. Včasná intervencia v sebe skrýva nenadarmo slovo „včas“. Pri deťoch so závažnými diagnózami je včas niekedy „zázračné“ slovíčko. Každý deň je dôležitý. Preto pokračujeme v šírení povedomia o nás a o našej službe k rodinám v tomto samosprávnom kraji a v prehľbovaní spolupráce s mnohými odborníkmi a inštitúciami, ktoré tu majú sídlo. Preto sme pokračovali v stratégii ako sa viac zviditeľniť pre rodiny v tomto kraji. Jej súčasťou je nadviazanie spolupráce s mnohými odborníkmi, ktorí prichádzajú do kontaktu s „našími“ rodinami, ale aj so samotným samosprávnym krajom, ktorý vie efektívne šíriť informovanosť o službách, ktoré podporuje.

Tešíme sa aj zo stabilnej spolupráce s materským centrom Úsmev v Piešťanoch. Organizácia nám pravidelne poskytuje bezplatne svoje priestory na viaceré naše aktivity, prednášky, akcie pre rodiny, hmatovú herničku pre nevidiace deti z tohto regiónu. Je to veľká pomoc pre rodiny v sprevádzaní, pretože s deťmi, ktoré majú vážne zdravotné problémy nemusia na skupinové aktivity cestovať za nami tak ďaleko.

Ďakujem aj odborníkom, ktorí nám pomáhajú šíriť povedomie o službe včasnej intervencie, napríklad Fyziomama v Trnave. Vďaka nej nás opakovane oslovilo viacero rodín, ktoré pomoc potrebujú. Mimoriadne si vážime aj spoluprácu s centrom včasnej intervencie Trnava. Naše tímy sú si vzájomným odborným obohatením. Tím CVI Trnava nás tiež prizýva na konzultácie k spolupráci pre rodiny, ktorých dieťaťko má zrakové znevýhodnenie. Rodiny tak dostanú kvalitnú odbornú podporu. Spoločnými silami vieme kvalitnejšie podporiť vývin detí so zrakovým znevýhodnením a ich socializáciu.

Aj v tomto kraji v rámci sprevádzania rodín prizývame do spolupráce odborníkov, ktorí pracujú s dieťaťom, ale aj vzdelávacie inštitúcie. Vážime si spoluprácu s materskými školami, poradňami, či inými inštitúciami. Vytvárame príklady dobrej praxe, keď spoločnými silami pracujeme na tom, aby boli materské, či základné školy otvorené deťom, ktoré majú špecifické vzdelávacie potreby. Materským školám, ktoré prijali takéto dieťaťko do vzdelávacieho procesu, sme ponúkli intenzívnu podporu v procese adaptácie dieťaťa, ale aj neskôr. Pomáhali sme nastaviť individuálny vzdelávací plán, ale podporovali sme pedagógov aj v iných otázkach. Nachádzali sme spolu s nimi stratégie ako motivovať deti k spolupráci, keď sa to nedarí, ako dieťaťu pomôcť zvládať svoje emócie a pod. Tešíme sa, že niektoré „naše deti“ sa po počiatočných problémoch po vstupe do vzdelávacieho systému s našou podporou v súčasnosti už úspešne vzdelávajú v bežnej základnej škole. Príkladom je napríklad spolupráca so základnou školou v Jaslovských Bohuniciach.

1.2. Projektová činnosť

V roku 2023 sme získali doplnkové zdroje financovania niektorých aktivít aj z nadácií a dotácií. Vďaka grantom a dotáciám sme zabezpečili našim poradkyňiam viaceré vzdelávacie kurzy; tiež sme realizovali nákup nových špeciálnych pomôcok a testov a overovali v projektoch ich fungovanie v praxi.

Dotácia MČ Rača v sume 2700,00 EUR

V projekte sme sa zamerali na zvýšenie odborných kapacít členov tímu nášho centra včasnej intervencie. Traja naši noví zamestnanci, ktorí nastúpili v septembri 2023, absolvovali certifikované

školenie - 5. beh akreditovaného vzdelávacieho programu pre pracovníkov služby včasnej intervencie, ktoré je akreditované Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Cieľom tohto vzdelávania je odborne profilovať pracovníkov v oblasti služby včasnej intervencie v rovine porozumenia základným filozofickým východiskám podpory rodiny dieťaťa s rizikovým vývinom, plánovania, realizácie a poskytovania podpory v záujme reflektovania individuálnych potrieb a cieľov rodiny dieťaťa s rizikovým vývinom alebo zdravotným postihnutím ako prijímateľa sociálnej služby. Rozsah vzdelávacieho programu: 140 hodín prezenčnej formy vzdelávania a 30 hodín samoštúdia. Vzdelávanie bolo rozdelené do 6 modulov a zahŕňalo témy ako:

- Včasná intervencia v kontexte sociálnych služieb,
- Rodina dieťaťa so zdravotným znevýhodnením,
- Dieťa so zdravotným znevýhodnením,
- Komunikácia s rodinou dieťaťa so zdravotným znevýhodnením,
- Individuálne plánovanie zamerané na rodinu dieťaťa so zdravotným znevýhodnením, Transdisciplinárny tím poradcov včasnej intervencie,
- Komunitná rehabilitácia, inklúzia a tranzitný proces.

Jednotlivé moduly boli vedené ako prednášky a diskusie. Lektori aktívne pracovali so skupinou, účastníci riešili modelové situácie a prezentovali svoje výsledky pred skupinou. Súčasťou kurzu bolo vypracovávanie domácich zadaní po každom absolvovanom module. Po úspešnom ukončení kurzu dostali naši kolegovia certifikát o absolvovaní akreditovaného vzdelávacieho programu.

Z dotácie sme tiež zakúpili sadu logopedických pomôcok na rozvoj reči, terapeutické lyžičky a poháre s nástkami, rôzne nástavce na uľahčenie úchopu lyžičiek a pohárikov a pod. Pomôcky budú deti využívať pod odborným vedením našej logopédky Janky Križanovej.

Dotácia HI. mesta SR Bratislavy v sume 5000,00 EUR

Cieľom projektu bolo podporiť prepojenie rodín s deťmi so zrakovým a viacnásobným znevýhodnením a podnietiť medzi nimi svojpomoc formou zorganizovania pravidelných podporných rodičovských skupín a rôznych podujatí pre rodiny. Cieľom bolo tiež zvýšiť odborné kapacity personálu Ranej starostlivosti.

V projekte sme zorganizovali 5 stretnutí podpornej rodičovskej skupiny. Stretnutí sa súhrnne zúčastnilo 20 rodičov, pričom na jednotlivých stretnutiach sa zišli 3-13 rodičia. Rodičia sa stretávali v našom centre, resp. V exteriéri. Dve rodičovské skupiny sme zorganizovali počas pobytu pre rodiny v júni 2023. Stretnutia facilitovali naše poradkyne včasnej intervencie spolu s laickou poradkyňou Platformy rodín detí so zdravotným znevýhodnením.

Celkovo sme zorganizovali tiež 7 stretnutí pre rodiny v interiéri aj v exteriéri so zaujímavým programom: Veľkonočné dielne, Návšteva ZOO Bratislava, Jeseň v záhrade,

Adventné dielničky. Z dotácie sme zabezpečili tvorivý materiál a občerstvenie na podujatia.

Členky nášho tímu absolvovali viacdňové individuálne kurzy a online vzdelávania:

- "CVI" špecificky u detí s poruchami autistického spektra - kurz organizoval Perkins International (USA) a prebiehal online. Absolvovala ho naša poradkyňa včasnej intervencie Halka Tytykalová, ktorá sa v oblasti zrakovej terapie špecializuje na "CVI" = centrálnu/cerebrálnu/kortikálnu poruchu zraku. Halka sa v tejto téme vzdeláva dlhodobo a kurz so zameraním na špecifiká "CVI" u detí s poruchami autistického spektra jej pomôže v diagnostickej aj terapeutickej práci s týmito deťmi.
- Komplexný program Bilaterálnej integrácie - kurz organizovalo Centrum Avare v Bratislave prezenčne a absolvovala ho naša fyzioterapeutka Valeria Krupová. Program bilaterálnej integrácie je pohybový program vychádzajúci z vývinových cvičení. Využíva súbor prirodzených pohybov človeka, ktoré by za bežných okolností mali byť zautomatizované. Mnohé deti, ale ani dospelí nemajú dostatočné zručnosti na to, aby čo najefektívnejšie dokázali prepájať kogníciu (myslenie) s motorikou (pohyb). Bud' sa im nedarí v jednej, alebo v druhej oblasti. Práve v tomto dokáže bilaterálna integrácia pomáhať.
- Psychoterapia (viacmodulový špecializačný výcvik v odbornom poradenstve a terapii detí s ACE (Adverse Childhood Experience) - ide o výcvik, vychádzajúci z princípov Dyadickej vývinovej psychoterapie Daniela Hughesa (DDP) a Terapie zameranej na attachment (AFT) Arthura Becker-Weidmana, ktorého autorkou je PhDr. Petra Winnette, PhD. Je určený pre pomáhajúcich profesionálov pracujúcich s rodinami. Výcvik organizovalo o.z. Návrat a absolvovali ho Andrea Ladecká a Miroslava Ďurajková. Témy: adverzné detské skúsenosti (ACE), princípy ASTRA DDP práce s rodičmi a dieťaťom, neurobiológia raného vývinu, neuroveda, teória attachmentu – tradičné a moderné poňatie, rámec a postupy ASTRA DDP práce s rodinou, terapia a ASTRA DDP terapia, vyhodnocovanie dieťaťa a dospelého, Metóda DDP a AFT, práca s rôznymi vekovými skupinami, práca s deťmi s rôznou históriou a anamnézou, význam biologickej rodiny, supervízia nahrávok z praxe, význam rodičovských štýlov.
- Supervízny psychoterapeutický výcvik - absolvovala ho riaditeľka Ranej starostlivosti Zuzana Jankovská, ktorá má vzdelanie v sociálnej práci a v r. 2019 začala psychoterapeutický výcvik zameraný na klienta s Českým inštitutom PCA Brno. Štvorročný výcvik je zakončený supervíznou časťou. Táto je zameraná na bezchybné zvládnutie techniky práce s klientom, podporu rozvoja terapeutických zručností, samostatnosť vo vedení terapeutického prípadu a hlbšie pochopenie teórie prístupu. Supervízna časť pozostávala z 5 víkendových stretnutí.

Nadácia ESET – grant v sume 950,00 EUR

Nadácia ESET podporila naše aktivity formou zamestnaneckého projektu už druhýkrát. Tentokrát sme získali grant na pobyt pre rodiny, ktorý sme zorganizovali v termíne 26.-29.06.2023 pre 18 rodín v penzióne Slniečko pri Duchonke. Pobyt mal oddychovo - zážitkový charakter, aby mali rodiny čas a priestor navzájom sa dobre spoznať a inšpirovať. V programe bol spoločný výlet, tvorivé dielničky, športový program, rande pre rodičov, podporné rodičovské skupiny a muzikoterapeutické workshopy. Na niektoré z aktivít sme zabezpečili dobrovoľníkov, ku ktorým patrila aj zamestnankyňa ESET, ktorá sa zúčastnila prípravy pobytu a počas pobytu zabezpečovala animačné aktivity pre deti.

1.3. Naše aktivity pre rodiny a účasť na komunitných podujatiach

Rok 2023 bol bohatý na viaceré podujatia, či vzdelávacie aktivity a kurzy pre rodiny, ktoré sme zorganizovali.

Pre rodičov v našom centre včasnej intervencie sme vo februári pripravili workshop o ortoptike pod vedením Veronike Letkovej. Veronika je ortoptistka. Najskôr nám v krátkosti vysvetlila základné zrakové funkcie a potom postupne opísala, ako prebieha návšteva v ortoptickej

ambulancii, aké prístroje sa tam používajú, kedy má najväčší význam trénovať oči, čo sa dá trénovať s dieťaťom doma a na čo si treba dávať pozor pri domácich cvičeniach. Rodičia boli veľmi aktívni a veľa sa pýtali na okuliare a dioptrie, ako okuliare správne nosiť a ako to má vyzerieť, keď dieťaťu správne pasujú, ako robiť oklúziu u detí s nystagmom, keďže bežná oklúzia nie je pre ne vhodná. Rodičia sa dozvedeli aj odpovede na konkrétne otázky o svojich deťoch.

Diskutovali sme tiež o fungovaní ortoptiky v ČR a na Slovensku a o potrebe systémových zmien, pričom v prvej fáze by pomohlo uznať vzdelanie ortoptistiek a ortoptistom vyštudovaných v ČR.

Ortoptika, z gréckych slov ortho a optos (tzn. „rovné oči“), je druh rehabilitácie zaoberajúci sa poruchami binokulárneho videnia súvisiaceho so zmenami postavenia očí škúlením (strabizmus), tupozrakosťou (amblyopia), resp. dvojitém videním (diplopia). Dieťa sa učí používať zrak čo najlepšie a tak, aby spolupracovali obe oči. Ide o tzv. reedukáciu videnia pomocou komplexných pleopticko-ortoptických cvičení.

V marci sme pripravili veľkonočné tvorivé dielničky pre rodiny z oboch krajov, ktoré sprevádzame – v Bratislave v Starej jedálni a v Piešťanoch v materskom centre Úsmev. Hneď v apríli nám toto materské centrum požičalo priestory na prednášku s našou fyzioterapeutkou Valériou, ktorá rodičom priblížila „Ako pri hre a bežných činnostiach podporiť pohyb dieťaťa.“

Pre rodičov detí s diagnózou Centrálna porucha zraku alebo s podozrením na ňu sme pripravili jednodňový online kurz Ako podporiť dieťa s centrálnou/kortikálnou/cerebrálnou poruchou zraku? Kurz sa venoval otázkam:

- Ako CVI ovplyvňuje používanie zraku a spoznávanie sveta naokolo?
- Čo môžem urobiť pre moje dieťa?
- Tipy na doma bez nákladných investícií.

Po dlhých rokoch karantény a obmedzovaní spoločných aktivít sme sa tento rok rozhodli vrátiť k našej tradícii, letnému pobytu pre rodiny. Uskutočnil sa počas štyroch júnových dní

v penzióne Slniečko na Duchonke. Vytvorili sme priestor na zblíženie sa pre rodiny, ktoré sprevádzame. Pripravili sme pre ne bohatý program. Najúspešnejšie bolo už tradičné rande pre rodičov. 15 dobrovoľníkov sa postaralo na celé 2 hodiny o všetky ratolesti, kým rodičia mali tento čas len pre seba. Naši rodičia nemajú v bežnom živote takmer žiadny priestor stráviť trochu času len spolu, bez detí. Preto sa nám opakovane stáva, že prvá otázka

záujemcov o prihlásenie na pobyt je: „A budete robiť aj rodičovské rande? 😊“ Maminky si mohli užiť masáže certifikovanej masérky, „babské kruhy“ s aromaterapiou, oteckovia spoločný futbal a pokec pri pive. Deti sa tešili z muzikoterapie, ktorú viedol Marián Gliganič. Všetci spolu sme si posedeli pri ohníku a pochutali si na opečených špekáčikoch.

V auguste sme vymysleli pre rodiny veľmi príjemnú aktivitu, spoločné stretnutie v ZOO Bratislava. Súčasťou prehliadky ZOO bolo aj blízke stretnutie s malými zvieratami moderované lektorkou výchovy a vzdelávania.

Na jeseň sme pre rodiny zorganizovali „Jeseň v záhrade“, stretnutie rodín v Obecnjej záhrade v Rači sa nieslo v príjemnej jesennej atmosfére. Pripravili sme tvorivé dielničky s farebnými

listami, gaštanmi, deti si vyrábali jesenné lampáše a ovocných ježkov 🦇 🍌 Rodičia sa zoznámili a v pohodičke pri káve a čaji porozprávali o svojich radoostiach a starostiach. Deti preskúmali všetky zákutia záhrady, aby našli rozvešané balóny... ale popri tom objavovali aj nádherné zakvitnuté trvalkové záhony 🌿 🌷 🌸 🌹 🌺 🌻 Ďakujeme MČ RAČA za bezplatné poskytnutie priestoru Obecnjej záhrady pre naše podujatie. Ďakujeme Bratislava - hlavné mesto SR za poskytnutie dotácie, z ktorej sme zabezpečili tvorivý materiál a občerstvenie na stretnutia rodín v priebehu celého roku 2023.

V zimných mesiacoch sme chceli rodinám v predvianočnom zhone dopriať malé stíšenie. Preto sme pre ne v rámci Adventného týždňa s Ranou starostlivosťou pripravili niekoľko aktivít. Stretli sme sa 27.11. v Piešťanoch, 28.11. v Bratislave a 1.12. v Šamoríne. Okrem viazania adventných vencov mali rodiny príležitosť zoznámiť sa a zdieľať svoje radosti a starosti. Deti sa zabavili a vyšantili, spolu sme si pochutali na voňavom punči, či ovocí.

1.4. Školenia tímu Ranej starostlivosti

Naša práca si vyžaduje neustále vzdelávanie. V minulom roku si poradcovia včasnej intervencie prehľadli svoje vedomosti prostredníctvom týchto školení:

Odborné činnosti zamerané na včasnú podporu dieťaťa s ohrozeným vývinom z dôvodu zdravotného postihnutia a jeho rodiny v sociálnych službách. Asociácia poskytovateľov a podporovateľov služby včasnej intervencie, Bratislava, september 2023 – marec 2024

Ide o akreditovaný vzdelávací program pre pracovníkov služby včasnej intervencie.

(Šujanská, Czére, Strížová, Krupová)

Séria webinárov o.z. Modrý kruh zameraných na využitie prvkov ABA terapie v logopedickej praxi a pri rozvoji komunikácie u detí s PAS všeobecne - október až november 2023

(Križanová)

Školenie Talk and tools. Hendi centrum Piešťany, 2023

(Križanová)

Školenie bolo zamerané na terapiu porúch kŕmenia a reči pomocou OTP terapie

Deti s CVI - cielený rozvoj zraku pri centrálnej poruche zraku. Raná starostlivosť, n.o., november 2023

(Strížová, Czére, Šujanská)

Vzdelávanie bolo zamerané na špecifiká práce s deťmi, ktoré majú centrálnu poruchu zraku a na včasný skrining.

Ako rozpoznať autizmus

(Strížová)

Niekoľkomesačné vzdelávanie zamerané na rozpoznanie prejavov autizmu od narodenia až do dospelosti, diferencálna diagnostika, kazuistické štúdie.

Komplexný kurz Bilaterálnej Integrácie. Centrum Avare, 2023.

(Krupová)

Program bilaterálnej integrácie je pohybový program vychádzajúci z vývinových cvičení, ktorý využíva súbor prirodzených pohybov človeka, ktoré by za bežných okolností mali byť zautomatizované.

Seminár Sensorická integrácia a jej prienik do práce s deťmi s problémami v správaní, regulácii emócií a vo vzťahoch. Inštitút rodinnej terapie a terapie vzťahovej väzby, o.z, 2023

(Krupová)

Tento seminár bol zameraný na zoznámenie sa s možnými diagnostickými nástrojmi a s potrebou rozlišovať sensoricky podmienené správanie od správania podmieneného typom attachmentu.

Prohlubující kurz II Bazální stimulace®. Institut bazální stimulace, 2023.

(Krupová)

Tento kurz bol zameraný na získanie a rozšírenie teoretických a praktických vedomostí v koncepte Bazálnej stimulácie a Homunculus -Pflegetherapie®.

Autism and Visual Impairment: The Better Together Curriculum. Perkins School of the Blind, 2023

(Tytykalová)

Kurz o tom, ako často sa tieto dve diagnózy vyskytujú spolu, prečo niektoré prejavy správania môžu signalizovať jednu aj druhú diagnózu a ktoré terapeutické prístupy účinné pre PAS nie sú vhodné pre deti so zrakovým znevýhodnením a prečo. S príkladmi a odporúčaniami pre intervenciu vrátane diagnostického nástroja.

Rodinná terapia a terapia vzťahovej väzby. Inštitút rodinnej terapie a vzťahovej väzby v Martine, september 2023 – trvá

(Jankovská)

Dlhodobý výcvik zameraný na diagnostiku a terapiu porúch vzťahovej väzby.

1.5. Spolupráca s odborníkmi a inštitúciami, účasť na konferenciách a seminároch

Hneď na začiatku roka sme zorganizovali 3-dňové školenie o zraku pre odborníkov z iných centier včasnej intervencie. Ďakujeme všetkým účastníkom za účasť, ponor do témy a úprimný záujem. Naším zámerom bolo:

- aby porozumeli informáciám v správe od očného lekára,
- predstaviť mílniky vo vývine zraku dieťaťa,
- podrobnejšie opísať najčastejšie očné diagnózy (predný segment oka),
- priblížiť, ako môžu vnímať deti s CVI,
- poskytnúť skriningový dotazník k CVI - záchyt, keď im niečo nesedí,
- ponúknuť študijný materiál o hre detí - špecifiká vnímania alebo spoznávania sveta u nevidiacich alebo s ťažkým zrakovým znevýhodnením,
- priniesť postupy a návody, ako už od malička pripravovať nevidiace dieťa, aby začalo aktívne skúmať svet.

Koncom februára sme sa zúčastnili medzinárodnej konferencie "Význam včasnej diagnostiky a intervencií u detí so zameraním na poruchy autistického spektra /PAS/", ktorú zorganizovalo Centrum včasnej intervencie Prešov, n.o. Na konferencii nám predstavili aj jedinečnú mobilnú aplikáciu ASDetect, ktorá pomáha rodičom všimnúť si prvé príznaky autizmu u ich malých detí a čo najskôr začať proces diagnostiky a intervencií.

V máji sme sa zúčastnili medzinárodnej konferencie Eurlayid EAECI "Staviame mosty vo včasnej intervencii", ktorú zorganizovala česká Spoločnosť pro ranou péči. Ďakujeme za výnimočnú príležitosť a za špičkovú úroveň konferencie. Naša poradkyňa Halka Tytykalová mala veľmi úspešnú prezentáciu o skúsenostiach pri deťoch s CVI, ktorá zožala veľký potlesk. Vypočuli sme si príspevky svetovo uznávaných odborníkov z oblasti včasnej intervencie, napr. Robina Mc Williama, Michaela Guralnicka, Tima Moora, Any Serrano a mnohých ďalších. Konferencia bola doplnená aj o osobitnú sekciu detskej paliatívnej starostlivosti. Posilnili sme vzťahy s kolegami zo Slovenska a Česka, ktorí sa konferencie tiež zúčastnili. Načerpali sme veľa inšpirácií pre našu prácu s rodinami.

Vo zvyšovaní našich odborných vedomostí v oblasti zraku sme pokračovali v júni. Naše zrakové terapeutky Halka a Adriana sa zúčastnili odbornej stáže v holandskej organizácii Koninklijke Visio, spolu s ďalšími 30 zrakovými terapeut/ka/mi z celého sveta. Súčasťou stáže bola hlavne výmena skúseností, predstavenie holandských modelov prístupu k ľuďom so zdravotným znevýhodnením, prezentácia špeciálnych pomôcok - osobitne so zameraním na zrakové znevýhodnenie. Program stáže bol veľmi bohatý a priniesol nám nové inšpirácie pre prácu s rodinami.

V septembri sme pripravili vzdelávacie aktivity pre odborníkov, ale aj rodičov. Naši kolegovia z iných centier včasnej intervencie a odborníci, ktorí pracujú s deťmi s diagnózou alebo podozrením na diagnózu CVI do 7 rokov, sa mohli prihlásiť na dvojdňový kurz Ako podporiť dieťa s centrálnou/kortikálnou/cerebrálnou poruchou zraku. Kurz sa uskutočnil v priestoroch Ranej starostlivosti Bratislava-Rača. V Ranej starostlivosti sa tejto problematike venujeme dlhodobo a sme vďační, že o ňu javí záujem čoraz viac odborníkov, vrátane lekárov. Účastníci sa oboznámili s témami:

- Ako CVI ovplyvňuje používanie zraku a učenie?
- Skriningové nástroje a možnosti pri diagnostikovaní (TeachCVI, VISIO a ďalšie).
- Sprístupňovanie zrakových podnetov.
- Vizualná únava a ako jej predchádzať.
- Ako postupovať pri používaní obrázkov, tvorba adaptovaných kníh.
- Deti s viacnásobným znevýhodnením.
- Špecifiká AAK.
- Rodičia ako partneri v tíme.

Október bol bohatý na sieťovanie s inými odborníkmi v oblasti zraku. Prijali sme pozvanie na diskusiu do Centra špeciálno-pedagogického poradenstva pri Spojenej škole internátnej Levoča. Vzájomne sme si predstavili činnosti a zažili sme výživnú odbornú diskusiu o aktuálnej situácii v starostlivosti o rodiny s deťmi so zrakovým znevýhodnením. Na 3 dni sme prijali u nás vzácnu

návštevu. S cieľom výmeny skúseností k nám prišli kolegyně z českej partnerskej organizácie EDA cz, z. ú. Zostavili sme spoločne program prezentácií a diskusií, ktorý bol hodnotný pre obe strany:

- Ako robíme včasnú intervenciu, nadviazanie spolupráce s rodinou
- Rozhovor o rutinách
- Kazuistiky
- PCP nástroje - plánovanie zamerané na človeka
- Transdisciplinárny tím + príklady z praxe
- Podporné skupiny, hmatové skupiny, pohybová terapia, škôločka
- Prehliadka priestorov nášho centra včasnej intervencie
- Oregon testovanie
- Diskusné okienko

České kolegyně nám predstavili kazuistiku a prezentovali box s názvom "Stimulácia zraku na každý deň", ktorý obsahoval bežné predmety - tie boli ale prispôsobené tak, aby zaujali deti s CVI (centrálne/cerebrálne/kortikálne poškodenie zraku). Pomedzi pracovný program sme stihli aj pracovný obed v reštaurácii BIVIO a spoločnú slávnostnú večeru.

V novembri naša kolegyně Halka Tytyalová cestovala vzdelávať o zraku odborníkov do Popradu. Zároveň poskytla rodičom individuálne konzultácie k zraku.

Počas roka 2023 sme sa intenzívne venovali prepájaniu organizácií zameraných na zrak.

20.2.2023 sme zaslali list MPSVaR SR, MŠVVaŠ SR a MZ SR so žiadosťou o podporu koordinovaných služieb pre rodiny s deťmi so zrakovým znevýhodnením, ako aj pre všetky rodiny so zrakovým znevýhodnením. Prílohu listu tvorili výsledky dotazníkového prieskumu služieb pre rodiny s deťmi so zrakovým znevýhodnením (0-15 rokov), ktorý sme realizovali v roku 2022 v ČŠPP Levoča, Raná starostlivosť, n.o. a Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska. Prieskum monitoroval aktuálne potreby rodín, pracovísk, predškolských a školských zariadení v rámci inklúzie s návrhmi na riešenie.

3.5.2023 sme zorganizovali druhé online stretnutie poskytovateľov terénnych služieb rodinám s deťmi so zrakovým znevýhodnením; koordinovanie stretnutia za účasti zástupcov ÚNSS, ŠCPP v Levoči a Bratislave, Platformy rodín detí so zrakovým znevýhodnením.

28.11.2023 sme pripravili už tretie online stretnutie poskytovateľov terénnych služieb rodinám s deťmi so zrakovým znevýhodnením za účasti ŠCPP, ÚNSS, SŠI v Levoči.

V našej práci pociťujeme veľkú potrebu prehlbovať spoluprácu s inými organizáciami, ktoré sa venujú deťom so zrakovým znevýhodnením. Veľmi si vážime podporu Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska. V bratislavskom Krajskom stredisku sme napríklad s Evou Metonovou vybrali lupy pre predškoláčku. Vybrali sme dve lupy - skúšali sme ich už druhý raz s Eviným pracovným listom. Lupa zväčšuje práve toľko, koľko dieťa individuálne potrebuje. Dievčatko mohlo vyhľadávať písmenká a môže ich pod lupou aj obťahovať.

2 ROČNÁ ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA A ZHODNOTENIE ZÁKLADNÝCH ÚDAJOV V NEJ OBSIAHNUTÝCH

Nezisková organizácia vedie podvojnú účtovníctvo odo dňa svojho vzniku a riadi sa platnými právnymi normami v oblasti vedenia účtovníctva pre neziskové organizácie a daní z príjmov. Za zdaňovacie obdobie roku 2023 spracovala k 31. 12. 2023 všetky účtovné, daňové a evidenčné doklady, ktoré boli predmetom vykonania ročnej závierky a spracovania daňového priznania a príloh k daňovému priznaniu pre právnické osoby. Raná starostlivosť, n.o. nemala iný zdroj krytia ako disponibilné zostatky z predchádzajúcich rokov, projektové aktivity a sponzorské finančné dary. Všetky finančné prostriedky boli čerpané v súlade so zámermi projektov a poslaním Ranej starostlivosti, n.o., použitie prostriedkov bolo predmetom zúčtovacieho vzťahu voči spolufinancovateľov projektu.

2.1 Výrok audítora k ročnej účtovnej závierke

Ročnú účtovnú závierku nebolo potrebné overovať vzhľadom na objem finančných prostriedkov.

2.2 Prehľad o peňažných príjmoch a výdavkoch

Disponibilné vlastné zdroje k 1.1.2023	104 947 €
--	-----------

Príjmy Ranej starostlivosti v roku 2023

Prijaté finančné príspevky od iných organizácií	195 582 €
Prijaté finančné dary	17 087 €
Prijaté 2 % z dane	20 817 €
Tržby z predaja služieb	1 058 €
Prijaté dary / k odpisom bezodplatne nadobudnutým MV	5 342 €
Príjmy celkom	239 886 €

Výdavky Ranej starostlivosti v roku 2023, z toho:

Výdavky na správu:

Režijný materiál, kancelárske potreby, inventár	2 559 €
Telekomunikačné a poštové služby	669 €
Režijné služby, nájomné	12 271 €
Bankové poplatky, poistenie, dane a poplatky	2 702 €

Programové výdavky:

Nákup učebných a kompenzačných pomôcok	7 600 €
Ostatné nakupované služby vrátane školení	24 188 €
Náklady na cestovné výdavky	4 744 €
Mzdové náklady	125 127 €
Náklady zamestnávateľa na soc. zabezpečenie	46 027 €

Odpisy dlhodobého hmotného majetku (učebné pomôcky a MV)	7 207 €
Výdavky celkom	233 094 €

Výsledok hospodárenia Ranej starostlivosti k 31.12.2023

Účtovný hospodársky výsledok predstavuje účtovný zisk	6 792 €
Úprava hospodárskeho výsledku – nedaňové príjmy	€

2.3 Prehľad rozsahu príjmov (výnosov) v členení podľa zdrojov organizácie

Prehľad rozsahu príjmov (výnosov) je uvedený v prílohe k výročnej správe.

2.4 Stav a pohyb majetku a záväzkov organizácie

Dlhodobý hmotný majetok po zúčtovaní oprávok v ZC	26 505 €
Pokladnica	115 €
Bankové účty	104 832 €
Pohľadávky k 31.12.2023	461 €
Náklady budúcich období	6 680 €
Aktíva spolu	138 593 €

Zdroje krytia majetku Ranej starostlivosti k 31.12.2023

Záväzky z obchodného styku k 31.12.2023	5 741 €
Ostatné záväzky	1 195 €
Výnosy budúcich období	53 498 €
Výsledok hospodárenia minulých rokov	71 366 €
Výsledok hospodárenia bežného obdobia	6 792 €
Pasíva spolu	138 593 €

Majetok Ranej starostlivosti

Učebné pomôcky a motorové vozidlá v evidencii k 31. 12. 2023	45 405 €
--	----------

Ročnú účtovnú závierku vypracovala: Ing. Katarína Füreková, externá účtovníčka

3 ĎALŠIE ÚDAJE URČENÉ SPRÁVNOU RADOU

Správna rada neurčila žiadne ďalšie údaje na zverejnenie vo výročnej správe.

4 VYJADRENIE REVÍZNEJ KOMISIE

Revízna komisia preskúmala hospodárenie neziskovej organizácie a nemá pripomienky.

V Bratislave, 19.6. 2024

.....
štatutárny zástupca

PREHLAD
o daroch, príspevkoch a príjmoch za rok 2023

Názov: **Raná starostlivosť, n.o.**

P.č.	Zdroj	Dar	Príspevok	Príjem	Pozn.
1.	Dar UK Giving Foundation	1 022 €			
2.	Dar Ľudia ľuďom n.f.	150 €			
3.	Dar Collective	2 000 €			
4.	Dary fyzických osôb	1 615 €			
5.	Nadácia ČSOB	12 300 €			
6.	Nadácia Eset		950 €		
7.	OZ Kukadlá		2 837 €		
8.	Hl. mesto SR Bratislava		5 000 €		
9.	Príspevok MČ Rača		2 700 €		
10.	Príspevok BSK		92 639 €		
11.	Príspevok TTSK		91 456 €		
12.	Poskytnuté služby			1 058 €	
13.	Príjem 2%			57 819 €	
	SPOLU	17 087 €	195 582 €	58 877 €	

V Bratislave 19.6.2024

Podpis štatutárneho zástupcu

Pečiatka